

Hoofdstuk 2 Soedan 1972

Het eerste wat ik in Khartoum kocht was een kleine hamer waarmee ik de volgende dagen op mijn knieën over de plavuizenvloer kroop om de tientallen minuscule teken plat te slaan. In het grote lege huurhuis hadden voor mijn komst een paar honden rondgelopen.

Aanvankelijk zou ik de kostenbewaking moeten doen van de bouw van Hoog Catherijne in Utrecht, maar ik zag mezelf niet zo zitten met drie rekenmachines en tafelbrede accountants boeken om productie getalletjes op te tellen. Hier, bij de scholenplanning divisie van de UNESCO in de Soedan was het heel ander werk. Middelbare scholen in Afrika werden inefficiënt gebouwd en gemanaged, en op het moment dat ze klaar waren, waren ze alweer te klein. Met een betere lesurenplanning en een roulerend gebruik van klaslokalen kon men de capaciteit van de school verhogen zonder enige bouwkosten. Ook werd gekeken naar de bouwstijl zodat nieuwe scholen geen galmende betonnen bunkers werden waar leerlingen door de zon oververhit raakten. We deden dus aan voorlichting, planning en bouwresearch voor scholen, heel nuttig allemaal.

Van rechts naar links, Sjoerd, Jan en Kamal, enz....

Ons kleine kantoorje had een soort familie sfeer met een directeur, senior en junior technici, een paar secretaresses, een grote bibliotheek en een keukentje. Samen met de chauffeurs, dag en nacht bewaking nog geen 20 man. De bibliotheek werd ook gebruikt om de stencils te maken van de rapporten, af te drukken, samen te binden en te versturen. Enkele grote *desert coolers* en een lawaaiige elektrische compressor koeler in het kantoor van de directeur en in de bibliotheek hielden de zaak koel, want met veertig graden Celsius plakte anders je handen op het tekenpapier. Een grote karaf water bij elk bureau en met de regelmaat van de klok kon je een klein kopje zoete koffie krijgen.

Een van mijn eerste veldonderzoeken was voor een cluster van middelbare scholen waar we stevast onthaald werden op een ontbijt met hard gebakken levertjes (bah!) en spiegeleieren op toast. Om voor deze scholen een beter klassengebruik te plannen moest rekening gehouden worden met gedeeltelijk of geheel afzonderlijk onderwijs voor meisjes. Hun aantal was stevast kleiner dan dat van de jongens en onderzoek wees aan dat dit kwam door hun besnijdenis aan het begin van de pubertijd. In het begin stond ik als groentje met mijn oren te klapperen en moest zelfs nieuwe woorden leren. Bij de infibulatie worden de clitoris en de schaamlippen weggesneden en de vagina gedeeltelijk dichtgenaaid. De handeling was geloof ik toen al officieel verboden en werd daarom clandestien gedaan in achterkamertjes, vaak met zware infecties tot gevolg en soms het overlijden van het voor de zedelijkheid bewaarde meisje. Een aldus besneden meisje zou dan minder seksuele lusten hebben en pas opengemaakt worden bij een huwelijk. Ook kwam het voor dat menstruatie resten niet goed kwijt konden, wat ook weer tot ontsteking leidde. Op de uitgetekende leeftijdsboom kon je goed zien dat er een flinke deuk in de leeftijdsopbouw van de meisjes bestond, vlak na de lagere schoolleeftijd. Welkom in de Soedan.

Volgens onze franse directiesecretaresse was het beste brood in de stad van een bakker aan de rand van het centrum. De eerste keer dat ik naar deze populaire bakker ging vond ik er een lange rij voor staan, allemaal mannen in hun lange witte *djellaba* jurken, hoofddoeken en zonnebrillen, en ik voelde er niet veel voor om in de gloeiende zon achter aan de rij te sluiten. Gelukkig bleek die lange rij klanten voor het gebouwtje ernaast te zijn. De volgende keer dat 's middags na mijn werk bij de bakker langs ging was er ook een lange rij van mannen die naar binnen wilden bij de burens. Omdat ik geen

Arabisch sprak en er niets was te lezen heb ik eens op kantoor gevraagd of zij wisten wat er naast de bakker te doen was. Gegniffel en lachen, maar onze tekenaar Bashir wilde wel de details uit de doeken doen.

Op straat zijn bijna alleen maar mannen in djellabas.

Het was een hoerentent. Als je na een halfuurtje buiten in de zon gewacht te hebben uiteindelijk binnenkwam, kon je aan een klein metalen café tafeltje plaatsnemen en een bier bestellen. Vanwege de warmte waren alle drank flessen minstens een halve liter. Het bier was wel duurder dan in de stad, maar daar werd de business van betaald. Terwijl je een of twee halve liter flessen bier opdrank kon je aan het donker wennen en bekijken wat er zich afspeelde. Aan een kant van de hal bevonden zich een rij deurtjes, waarachter de klanten werden afgewerkt. Je zag dan ook of een klant tevreden was als die uit een hokje kwam. Als je aan de beurt was dan ging je het mini kamertje in en daar lag dan de dame reeds klaar op het bed. Als je zo bezig was, kon je ook uit de geluiden opmaken of het er bij de burens wel leuker aan toe ging. In dat geval

kon je dat hokje onthouden, weer buiten achter aan de rij aansluiten en een tweede ronde proberen.

“En dat is toegestaan bij de lokale overheid?” Merkwaaardig want in de strenge moslim cultuur van Khartoum leek dat te spotten met de gepredikte geloofsopvattingen.

“Ja hoor, want de meisjes zijn allemaal buitenlanders, uit Ethiopië en soms Egypte”. Oh, dan mocht het blijkbaar, interessant. In Khartoum bestond geen open uitgaansleven en bijna iedereen werd door de ouders uitgehuwelijkt aan een geschikte tegenpartij. Via familie contacten en feestjes of je kennissen netwerk kon je dan aan een partner gekoppeld worden. Er was nauwelijks een mogelijkheid voor jongens om hun seksuele driften te uiten en een van de uitwassen waren deze afwerk cafés.

“Maar dat lijkt me niet zo fris en dan kan je makkelijk ziektes oplopen?”

“Ja dat is zo, en gonorrhoe of syfilis krijg je er standaard bij, er zijn maar heel weinig meisjes die niet besmet zijn met het een of ander.”

Bashir was vroeger zelf ook een regelmatige klant geweest van zo'n soort etablissement, maar hoewel het bier goedkoop was, waren de dokters bezoeken om later weer van de gonorrhoe af te komen, en de daaropvolgende antibiotica medicijnkuren, zeer kostbaar. Als je jezelf niet liet behandelen dan werd je geheid steriel en met syfilis waren de gevolgen zelfs nog erger. Op een gegeven moment had Bashir besloten om dan maar te trouwen, niet uit liefde, maar uit zelfbehoud. Echter voor een huwelijk moest een aanzienlijke bruidschat betaald worden; hoe hoger de opleiding van jezelf, hoe hoger het bedrag. Daarnaast werd ook de hoogte van de bruidschat bepaald door het opleidingsniveau van het meisje en het aantal zusters dat ze had. Voor elke zuster moest een feestjurk met bijpassende schoenen aangeschaft worden. Bij elkaar een vermogen dat in een tiental jaren niet op te brengen was. Het ene resultaat was dat veel mannen slechts erg laat konden trouwen omdat ze eerst een groot aantal jaren moesten sparen. Het andere resultaat was dat je nauwelijks kon sparen als je steeds hoge doktersrekeningen had. Condooms waren kennelijk geen beschikbaar product in Khartoum. Iemand die ging trouwen moest dus voor kapitalen van de familie lenen en zat daar dan ook weer jaren aan vast om dat terug te betalen. Vorig jaar had hij bij de directeur Kamal van het UNESCO bureautje een grote lening aangevraagd om het geleende bedrag van de familie te complementeren. In ieder geval was hij nu getrouwd en had hij geen doktersrekeningen meer.

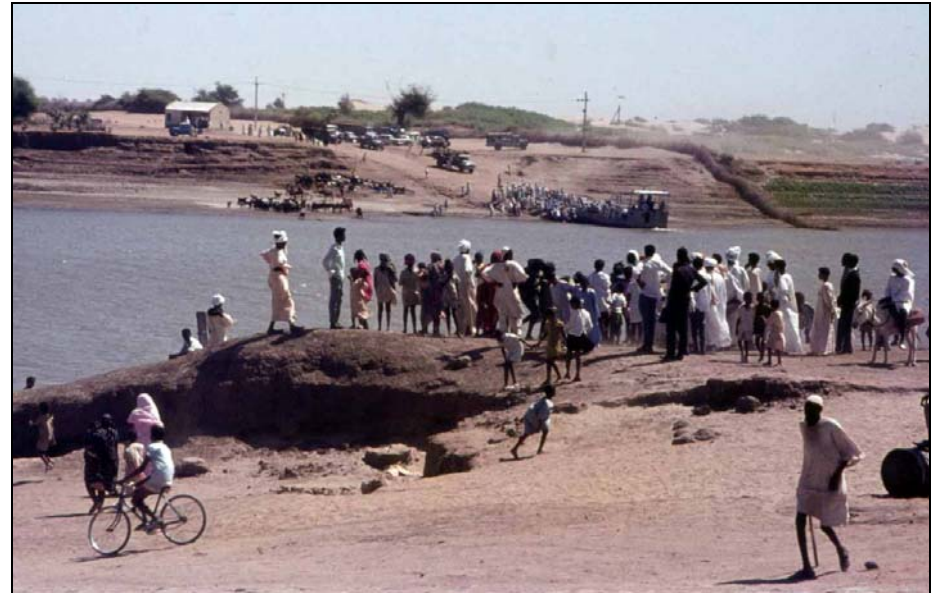
Van het ene verhaal kwam het andere.

Met bovengenoemde achtergrond was het dan ook niet verwonderlijk dat er vrij veel steriele mannen waren, terwijl de meestal erg jonge meisjes vaak als maagd het huwelijk ingingen. Echter, als er geen kinderen kwamen was dat natuurlijk de fout van het meisje, althans dat was de eerste aanname tenzij duidelijk werd dat de man door vroegere escapades zijn eigen zaad productie om zeep had geholpen. Dat laatste mocht echter niet uitlekken en er moesten dus wel kinderen komen, de familie van het meisje had niet voor niets hun dochter uitgehuwelijkt. Dus een veilige spermadonor was noodzakelijk. Saleh van de bibliotheek was zo'n veilige donor, altijd netjes geweest, en vroeg getrouwd, en daar had hij nu plezier van want kunstmatige inseminatie stond niet op het recept. Hoeveel kinderen hij had rondlopen vertelt het verhaal niet, maar voor verschillende oud studiegenoten had hij intieme diensten verleend.

Dat jaar kwam er een einde aan de burgeroorlog die sinds 1955 in het zuiden aan de gang was en reeds een half miljoen slachtoffers had opgeleverd. Of wij niet wat lagere school ontwerpen konden leveren voor de regio. Het Addis Abbeba Agreement was voor de Nederlandse ontwikkelingshulp dan ook een reden om eens een kijkje te nemen in het zuiden en mijn collega en ik konden mee vliegen met een militair transport Fokker F-27, onder leiding van de Nederlandse zaakgelastigde Jan Willem Bertens. Voor de gelegenheid had hij het toestel laten omdopen met zijn eigen naam, die nu in grote plak letters op de romp prijkte. Soedan is 74 keer zo groot als Nederland en de 750 km vlucht naar Juba in het zuiden nam ruim anderhalf uur in beslag, zittend aan de zijkant van een vrij oncomfortabele lege laadruimte. We vliegen over uitgestrekte en onbewoonde vlaktes, eerst de woestijn, en dan in het zuiden over de El Sudd moerassen rond de Nijl, met daaromheen het wijde land van de nomadische veehouders. Eenmaal in de buurt van Juba wilde Jan Willem wel wat meer van de omgeving zien, maar dat gaat beter als het vliegtuig in een bocht hangt, in plaats van dat je schuin door de kleine kijkgaatjes kon kijken. Dat vonden de piloten wel wat en na enkele echte achtbaan rondjes, flink door elkaar geschud vanwege de hitte turbulentie, waarbij je zowat recht naar beneden kon kijken, landden we al stuiterend op de stoffige zanderige en kapotte landingsbaan in Juba. Onze Jan Willem Bertens strompelde lijkbleek uit het vliegtuig; nooit geen rondjes meer vliegen graag.

Wat zijn die mensen zwart hier, een heel stuk zwarter dan in het noorden of in Zambia. En zoveel zon op het lichte zand dat het pijn doet aan je ogen, zelfs

met een zonnebril is het nauwelijks te harden; natuurlijk ook omdat we net in de donkere ruimte van het vliegtuig hebben gezeten. De verschillen met het noorden en Khartoum zijn een veelvoud. De twee regio's hebben nauwelijks iets gemeen. Het land is vlak, kaal en uitgestrekt, Juba is een dorpje van niks met hier en daar een gebouwtje of een halve ruïne, de tekenen van jarenlange oorlog en verwaarlozing zijn duidelijk zichtbaar. Langs de kant van de weg zitten onder een rij mangobomen een groep verkopers van cassave, groentes, zeep,gedroogde vis en hulpgoederen; een markt kan je het nauwelijks noemen. Een van de problemen van de bevolking en vluchtelingen in Juba was dat er nauwelijks aanvoer van goederen mogelijk was vanuit het zuiden, Kenia. Uit het noorden, langs de rivier kwam al helemaal niets, en uit het zuiden moest alles van de overkant over de brede maar langzaam stromende Nijl getransporteerd worden. Een oude veerpont die er uitzag of hij elk moment kon zinken, kon slechts een enkele kleine truck over zetten. Het alternatief was om alles uit te laden en met verschillende kleine bootjes over te varen. Het probleem van de tweede oplossing was dat aan de noordkant er geen transport aanwezig was en losse goederen maar al te makkelijk verdwenen.

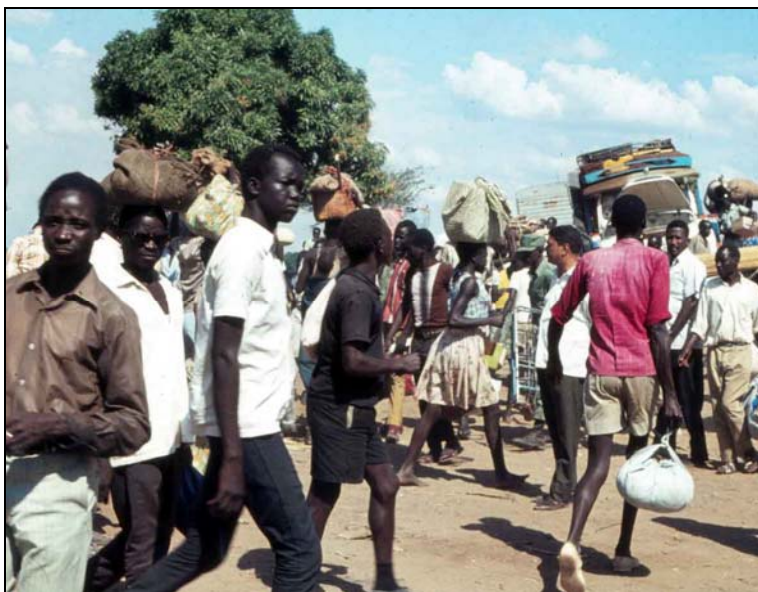

De langzaam stromende en brede Witte Nijl bij Juba.

Bertens: “Waarom maak je niet een drijvende ponton brug die je met Baily elementen aan elkaar koppelt, dan kan je zo naar de overkant rijden, en dat is snel voor elkaar”.

“Dank u wel Mr. Ambassador, dat is reuze vriendelijk van U dat U ons een mooie pontonbrug aanbied, dat zal echt een heleboel problemen oplossen, hier is de beste plaats natuurlijk, en wanneer denkt u dat de brug klaar is,?”

Op die reactie had Jan Willem niet echt op gerekend, maar hij loste het op als echte ambassadeur. Immers, het departement van ontwikkelingshulp had een boel geld en een genieafdeling in Vucht kon wel gemobiliseerd worden om een pakketje op de boot naar Kenya te zetten. Op de terugweg in het vliegtuig nog wat tijdsplanning en budgetplanning gemaakt, en overlegt wat de snelste manier was om die brug daar neer te leggen. Zo ging dat anno 1972.

Bij de markt in Juba, een ander volk dan in Khartoum

Karthoum of de Soedan was niet een echte handige plaats voor de UNESCO om het Afrikaanse scholenbouwprogramma te ondersteunen. Om naar een ander land te vliegen kon je het beste eerst naar Cairo of Rome vliegen, een kostbare aangelegenheid. Met de ontwikkeling van het nieuwe regionale

bureau van de UNESCO in Senegal werd besloten om daar naartoe te verhuizen. De eerste die vertrok was Jan vanwege de beëindiging van zijn contract. Hij had zijn autootje al verkocht in Engelse ponden, en een dikke envelop met cash in grote coupures aan de franse directiesecretaresse Henriette gegeven om op kantoor te bewaren. De opbrengst van zijn auto was zelfs veel meer dan wat hij er voor had betaald vanwege het UN belasting voordeel bij import. Het was aanzienlijk meer dan een goed jaarsalaris voor lokale begrippen. Nu werkte ik wel eens aan tekeningen bij het raam op de eerste verdieping en had dan uitzicht op wie er al zo op kantoor arriveerde of wegging. Ik zag het wel, maar kende de bezoekers niet, slechts zelden was er iemand die me bekend voorkwam. Op een goed moment werd ik naar beneden geroepen in verband met de voorbereiding voor de verhuizing. Allemaal in de bibliotheek voor taakverdeling waar Henriette een overzicht gaf van wie wat ging doen in verband met de verhuizing. Het animo om aan de verhuizing te beginnen was niet zo groot, want voor het lokale personeel zou het betekenen dat hun goed betaalde contracten beëindigd zouden worden, slechts de Soedanese directeur Jamal en de internationale staf zouden meeverhuizen naar Senegal. Zelf vroeg ik me ook af wat ik daar moest doen want de verhuizing was hoofdzakelijke een kantoor logistieke onderneming.

‘S middags na de lunch grote paniek: het geld van Jan was uit de la van de Henriette gestolen tijdens of na de bibliotheek ontmoeting, of gedurende de lunch, en het was hoogst waarschijnlijk dat iemand van kantoor de dader was. Niemand de deur uit!, letterlijk. De directeur Kamal was er niet dus nam de Henriette als directiesecretaresse de leiding. De politie erbij en alle personeel moest een voor een ondervraagd worden. De directie secretaresse gedroeg zich als het slachtoffer, want het geld was immers uit haar bureaula verdwenen. Nee, de buitenlandse experts hoefden niet ondervraagd te worden en hoefden ook niets te zeggen, die stonden immers boven elke verdenking. Wij konden meteen naar huis en iedereen anders moest nablijven tot het geld gevonden was. De volgende dag hoorden we een vrouwelijke politieagent zelfs een intern onderzoek had gedaan bij twee andere secretarissen gezien de mogelijkheid dat je een rol bankpapier in je vagina kon stoppen. Maar ook dat had niets opgeleverd. Het geld was weg.

Een latere reconstructie leerde dat ik die ochtend de Soedanese echtgenote van Henriette het kantoor heb zien binnengaan, korte tijd voordat we allemaal naar de bibliotheek moesten komen voor de “briefing”. Ik moest dus bij het raam

vandaan en daarom was de bibliotheek scene opgezet. Het kantoor van de directeur was aan de voorkant, dus met iedereen in de bibliotheek was er geen controle meer bij de ingang van het gebouw. Die echtgenote heeft de envelop met geld meegenomen en Henriette heeft dat pas na de lunch gemeld. Ik geloof zelfs dat er uiteindelijk niemand is opgepakt voor deze diefstal. Waarom, of waarom niet, vroegen wij ons af?

De Soedanese echtgenoot van Henriette was een knap uitziende man type Omar Sharif, en een in Parijs afgestudeerde academicus die tijdens zijn studie kennis had gemaakt met Henriette. Zij was volledig gecharmeerd van deze knappe en exotische Omar en ze zijn dan ook getrouwd zodra zijn studie er op zat. Dat was best slim van hem, want in de Soedan zou hij volgens de heersende familie gebruiken een gigantisch fortuin betaald moeten hebben voor een gestudeerde vrouw, en een Française kostte bijna niets, althans geen bruidsschat. De meeste Soedanezen die in Londen of Parijs studeerden en daar hun titel behaalden verkozen deze optie. De meisjes wisten echter nauwelijks waar ze in terecht kwamen. Informatie omtrent de leefwijzen in Afrika was nauwelijks beschikbaar, en liefde maakt blind. Na een jaar of zo bleek dat het stel geen kinderen kon krijgen, en natuurlijk lag dat aan de vrouw. Het resultaat was dat Henriette van de ene gynaecoloog naar de volgende lokale en buitenlandse dokter moest en veel en regelmatig geld aan onderzoeken, kuren en vruchtbaarheidsbehandelingen moest betalen. Haar goed betaalde baantje bij de UNESCO was zelfs niet genoeg om de kosten te betalen, en de druk van haar echtgenoot Omar en zijn familie om een kind te produceren nam met het jaar toe. Zo namen ook de kosten van de doktoren toe. De envelop van Jan met een flink cash bedrag leidde tot het plan om die te laten verdwijnen. Aldus geschiedde. Ook bleek later dat zowel Kamal als Jan deze gang van zaken hadden gereconstrueerd. Jan kreeg een nieuwe baan bij de UNESCO en het verlies van een dikke winst op zijn auto was snel gerelativeerd.

Nabeschouwingen Soedan 1972 anno 2010.

Zelf wist ik in 1972 nauwelijks in wat voor nieuwe cultuur omgeving ik terecht kwam en heb veel geleerd omtrent gewoontes en gebruiken die in het Soedan van die tijd gangbaar waren. Sindsdien is er op een aantal terreinen

weinig veranderd. De vrouwenbesnijdenis en de bruidsschat zijn officieel wel verboden, maar worden nog steeds toegepast. Het oorlogsbestand met het zuiden was van tijdelijke aard en nadat de president Nimeiry in 1983 Islamitische wetgeving en de Sharia introduceerde voor heel Soedan, begon de strijd in en met het zuiden weer. Men kan een deel van deze chronische strijd verklaren door de (cultureel gesproken) onzinnige landsgrenzen waarmee 125 jaar geleden onder leiding van Otto von Bismarck heel Afrika werd opgedeeld tussen de koloniale mogendheden. Het vooral christelijke zuid Soedan met nomadische veehouders hoorde veeleer bij het zuidwesten van Ethiopië dan bij de noordelijke moslim woestijn Arabieren. Darfur was eigenlijk ook een heel ander deel van Afrika dan het stukje rond Kartoum en Ombdurman.

Een van de bruiloftsgasten op de trouwerij van Bashir.

Het werk dat we deden was zeker zinvol, maar wel vroeg ik me later af waarom we geen duidelijke instructie hadden gemaakt voor schooldirecteuren om zelf de leslokalen en lessenplanning aan te pakken; uiteindelijk waren die directeuren wel geletterd. In die tijd konden ze allemaal Engels lezen en schrijven, als overlevering van het voormalige Engelse bewind. Kennelijk werd er de voorkeur aan gegeven om persoonlijk bij ze langs te gaan en alle opties met hen door te nemen en ze te overtuigen. De kans dat ze een document zouden bestuderen en dan hun gebouwen planning veranderen was minimaal. De schooldirecteuren hadden er namelijk belang erbij om hun gebouwencomplex uit te breiden. Hun belang was dat iedere groep leerlingen een vaste lokaliteit moet hebben en dan waren er nog de specialistische lokalen nodig zoals voor natuurkunde.

Het verhuizen naar Senegal was een verbetering op het terrein van internationale communicatie. In Soedan was het reizen naar buurlanden niet mogelijk, en er was een planning om in Addis Ababa en Nairobi de UN functies voor oost Afrika te concentreren. Hoewel het scholenbouw programma ons inziens goede planningsadviezen gaf aan de diverse scholen gebeurde dat hoofdzakelijk op initiatief van ons bureau, en slechts enigszins in samenspraak met de overheid. Die laatste categorie vond het goed wat we deden maar nam geen leiding of initiatief. Het was helemaal niet duidelijk of er werd gekeken of de plannen werden uitgevoerd. In feite waren onze rapporten een argument voor de overheid om geen klassenbouw financiering aan die scholen te geven, een averechts resultaat dus. Verder was er nauwelijks overleg met andere organisaties, ons kantoor opereerde met een mono focus in een isolement. De UN met al haar divisies was aan een sterke groei bezig in die jaren, mede gefinancierd door Nederland. Khartoum was nu niet bepaald een plaats waar je makkelijk internationale UN experts naar toe kon krijgen. Ook in verband met de groeiende communistische invloeden in het land was de beslissing gauw gemaakt; wegwezen.

De regelmatige *haboobs*, de woestijn stofstormen, waren ook al niet prettig en legde voor verschillende dagen het gehele leven lam. De wind stak op, en van kilometers afstand zag je een eveneens kilometers hoge en horizon brede roze stofwolk aan zien komen rollen. Het fijne kleistof kwam door alle kieren het huis binnen, en de volgende dagen kon het personeel het hele gebouw weer van voren af aan ontstoffen en dweilen. En dan kwam er weer een *haboob*. Rondom de stad was wel een bos strook aangepland door de Britten en in combinatie met uitgestrekte bevoeide katoen plantages verminderde dat een beetje de frequentie van de *haboobs*. Helaas, sinds het

einde van het koloniale bewind werd er niet veel meer ontwikkeld aan de infrastructuur en de katoenbusiness kreeg het ook al moeilijk in verband met de ontwikkeling van synthetische garens.

In de korte tijd dat ik in Khartoum woonde heb ik me niet echt verdiept in de moslim cultuur met al haar speciale gewoontes en gedragsregels. Voor mij was het vooral eerst verbazing en daarna acceptatie, zo waren die mensen nu eenmaal. Slechts in latere jaren, toen ik vaker in aanraking kwam met moslim culturen, begon ik mij te realiseren in hoeverre de opgelegde gedragsregels waren gebaseerd op een zelfgemaakte regelgevingen die weer gebaseerd zouden zijn op eeuwenoude geschriften uit de tijden rond de negende eeuw, en waarvan conservatieve en fundamentalistische demagogen vonden dat die wet moesten zijn.

Uit de informatie die destijds in de Engelstalige krant stond leek het dat de Soedanese overheid helemaal niets deed aan enige ontwikkeling buiten de hoofdstad. De militaire overheid stond wel toe dat Nederland militaire vliegtuigen en personeel gebruikte voor vluchten naar het zuiden en de Darfur regio waar ook toen al een hongersnood heerste. Terwijl de militaire overheid zich steeds verder bewapende met de modernste uitrustingen werd het volk geleidelijk minder ontwikkeld en meer gebonden aan voor- middeleeuwse gewoontes. Het voordeel was wel dat die oude gewoontes ook uit hetzelfde woestijnklimaat kwamen. Als je in de bloedhete zon loopt dan is het meer comfortabel in een lange dunne witte jurk en een royale witte katoenen lap op je hoofd.

Destijds probeerde ik die situaties te bekijken vanuit een technisch oogpunt. De bruidschat en daardoor het late trouwen van de mannen had natuurlijk een remmende factor op de bevolkingsgroei, waarbij je in een woestijn al helemaal niet een groeiende bevolking moet hebben. De bruidschat had ook een bindende werking tussen de families die elkaar allemaal geld hadden geleend. Je trouwde in feite met goedkeuring en financiële steun van de twee families en die moesten dus wel met elkaar overweg kunnen. Zo ontstaat er een sociale binding die gunstig is op de lange termijn. Door het late trouwen en de besloten families keken jonge mannen met gulzige blikken naar elk stukje vrouw, en dan was het maar beter om die vrouwen goed af te schermen tegen die sekshongerige mannen. Het gedrag versterkt het andere en zo ontstaat er een spiraal van afscheiding die in de westerse ogen asociaal is.

Anno 2010 wordt Soedan door veel westerse landen beschouwd als een falende staat, behalve door China die er alle aardolie oppompt en weghaalt. Na vijftig jaar gewapende conflicten tussen het zuidelijke Afrikaanse gedeelte en Khartoum in het noordelijke Arabische gedeelte is het zuiden nog steeds een van de armste en minst ontwikkelde gebieden in Afrika en de wereld. De afscheidingsbeweging van het zuidelijke Juba en omliggende provincies wordt wellicht in 2011 afgerond met een referendum over hun onafhankelijkheid en met de ontwikkeling van een eigen staat. Daarbij worden de kunstmatige grenzen van de Soedan een beetje aangepast aan de werkelijke situatie van twee verschillende volkeren.

Vrouwen besnijdenis komt tegenwoordig regelmatig in het nieuws, vooral met betrekking tot de landen ten zuiden van de Middellandse zee zoals Marokko en Algiers in Noord Afrika, en andere landen van de gehele Sahel zone, rondom de Sahara. Met steeds meer migraties uit Afrikaanse landen zoals Somalië, Ethiopië en Senegal worden Europese artsen steeds vaker geconfronteerd met de resultaten van infibulatie. Vooral Frankrijk is heden ten dage een voorloper van de bestrijding van deze vorm van besnijdenis met effectieve voorlichting, controle en straffen die schoorvoetend door Nederland worden overgenomen. Er is zelfs een franse zanger Bafin Cul die rap songs maakt over dit onderwerp en het daardoor helpt bespreekbaar maken; sommige meisjes dachten dat het normaal was totdat ze met anderen over hun verminkte lichaam konden praten.